

DRAMMEN
KOMMUNE

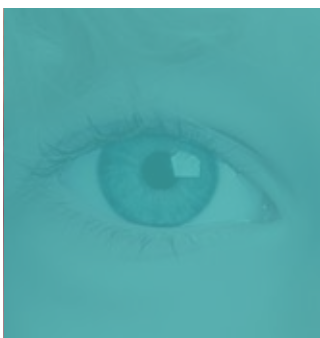

KOMPETANSETEAM LEVEKÅR ÅRSRAPPORT 2019

Rapport for 2019 er skrevet av Marie Lundblad, Kjersti Lieberg & Camilla Bock utgitt april 2020, opplag: 150 stk. Foto: Illustrasjonsfoto, Personer som er avbildet er ikke identiske med personer som omtales i teksten.

INNHold

1.	OM TEAMET	5
	1.1. MANDAT	6
2.	NØKKELTALL	7
	2.1. ØKNING I ANTALL HENVENDELSER	7
	2.2. BISTAND FRA KOMPETANSETEAM LEVEKÅR	11
	2.3. HVEM TAR KONTAKT MED KOMPETANSETEAM LEVEKÅR?	14
3.	HVA HANDLER HENVENDELSENE OM?	17
	3.1. HVILKE UTFORDRINGER HAR FAMILIENE?	17
	3.2. HVA HAR TJENESTENE BEHOV FOR VEILEDNING PÅ?	19
	3.3. CASE	21
4.	KOMPETANSEHEVING	23
	4.1. EKSEMPLER PÅ KOMPETANSEHEVINGSTILTAK I 2019	23
	4.2. SÆRLIGE SATSNINGSOMRÅDER:	23
5.	VI LØFTER ERFARINGENE VIDERE	26
6.	OPPSUMMERING OG VEIEN VIDERE	27
7.	VEDLEGG	29

OM TEAMET

I 2009 ble prosjektet «SIMBA – Sammen i innsatsen mot barnefattigdom i Drammen kommune», iverksatt. Fokus var å styrke samarbeidet mellom sosialtjenesten og barneverntjenesten, samt å arbeide direkte med et utvalg familier i målgruppen. Arbeidet i familiene hadde både et foreldreperspektiv og et barneperspektiv: gjennom å styrke foreldrenes økonomiske, sosiale og kulturelle posisjon kunne man også øke sjansen for at barna ble løftet ut av fattigdom. Oppmerksomhet på barna og deres særskilte livssituasjon her og nå ble også viet stor oppmerksomhet¹.

Teamets primære oppgave i dag er å gi råd og veiledning til tjenesteapparatet. Teamet tilbyr oppfølging i enkeltsaker i form av bistand i samtaler med familier, hjemmebesøk, tverretattlig koordinering og miljøarbeider som kan følge opp familien midlertidig. Tverrfaglig samarbeid og å kople på rett tjeneste er essensielt. Fokus på teamets oppgaver på systemnivå har også blitt styrket i 2019, med økt vekt på kompetanseheving og kunnskapsdeling.

Med dreiningen til Kompetanseteam Levekår i 2018 har teamet blitt et kompetanseteam for hele Drammen kommune. Tidligere har målgruppen for Levekårsteamet kun vært ansatte på NAV og Senter for oppvekst, samt levekårsutsatte familier.

GJENNOM Å STYRKE FORELDRENE SOSIALE OG KULTURELLE POSISJON KAN VI VÆRE MED PÅ Å ØKE SJANSEN FOR AT BARN LØFTES UT AV FATTIGDOM

¹ <https://www.telemarksforskning.no/publikasjoner/filer/2173.pdf>

I 2019 har de ansatte i Kompetanseteam Levekår vært:

VIRKSOMHET	STILLINGSANDEL
NAV	2 årsverk (koordinator)
Senter for oppvekst	1,5 årsverk (1 årsverk koordinator, 0,5 årsverk miljøarbeider)

Samtlige medlemmer i teamet har sosialfaglig eller pedagogisk høyskoleutdanning. I tillegg har alle lang erfaring fra arbeid med barn, unge og utsatte familier, samt veiledningskompetanse. Medlemmene har erfaring fra barneverntjenesten, oppvekstsektoren og NAV.

1.1. MANDAT

Kompetanseteam Levekår sitt arbeid tar utgangspunkt i mandatet hvor de viktigste oppgavene er:

Bistand i enkeltsaker:

- Råd og veiledning til tjenesteapparatet i enkeltsaker
- Bistand til kolleger i brukermøter
- Koordinering av tjenester til familier
- Hjemmebesøk og samtaler med familier
- Midlertidig oppfølging fra miljøarbeider

Oppgaver på systemnivå:

- Bidra til kompetanseheving internt i egne virksomheter og i Drammen kommune for øvrig
- Bidra til å forbedre rammer og rutiner, for å sikre en helhetlig og samordnet innsats
- Bidra med innspill til det forebyggende arbeidet i kommunen, herunder gi innspill til kommunens strategier og planer
- Dokumentere erfaringer og bidra til kunnskapsutvikling gjennom teamets årsrapport

Se vedlegg for Kompetanseteam Levekår sitt mandat.

2

NØKKELTALL

2.1. ØKNING I ANTALL HENVENDELSER

Kompetanseteam Levekår har i 2019 blitt kontaktet i 132 enkeltsaker. Det har vært en økning i antall henvendelser i enkeltsaker på 22 prosent fra 2018. I tillegg har teamet i 2019 registrert henvendelser hvor det er gitt bistand i form av generell råd og veiledning til samarbeidspartnere; altså spørsmål som ikke handler om konkrete enkeltsaker. Totalt antall henvendelser er 142 i 2019. Økningen i antall saker kan indikere at ansatte i kommunen fremdeles opplever teamets tilbud og bistand som nyttig. Teamet håndterer sakene fortløpende, og har ikke hatt venteliste i 2019.

GENERELL RÅD OG VEILEDNING

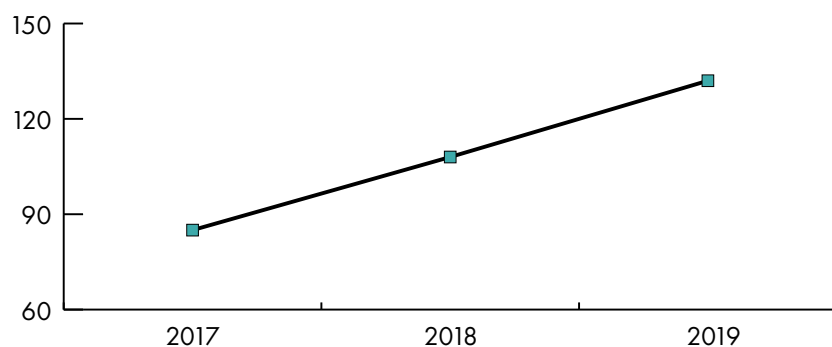
Teamet opplever jevnlig å få henvendelser av mer generell karakter. Fra 2.kvartal 2019 er disse henvendelsene registrert og det ble registrert 10 slike henvendelser i 2019. Henvendelsene har blant annet dreid seg om temaer knyttet til spørsmål om rettigheter for personer uten lovlig opphold, fremgangsmåte ved søknad om støtte til fritidsaktiviteter for barn der foreldrene mottar sosialhjelp, foreldres forsørgelsesplikt når ungdom har fylt 18 år, veiledning i bruk av nav.no og spørsmål om rettigheter på tjenester til barn med spesielle behov. I disse sakene gis det råd og veiledning direkte og det følges ikke opp videre med mindre noe annet avtales.

Tabell 1: Antall henvendelser i enkeltsaker

2017	2018	2019
85	108	132

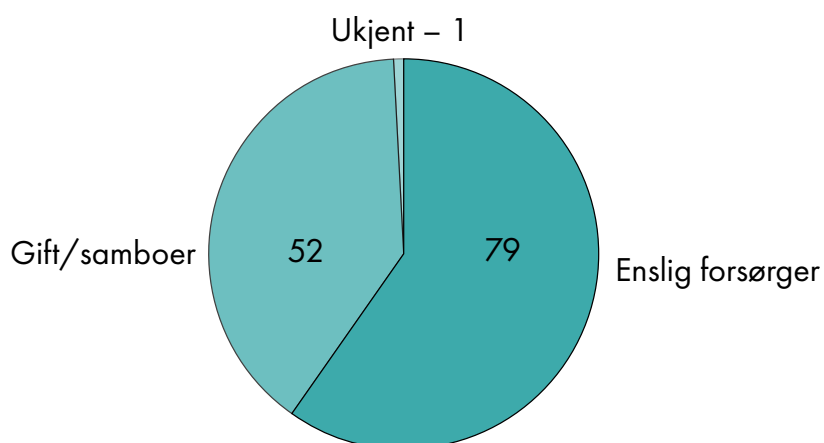
Tabell 2: Antall henvendelser med generell råd og veiledning

2017	2018	2019
Ikke registrert	Ikke registrert	10

Figur 1: Antall enkeltsaker 2017–2019

Tabell 2: Antall barn

BARN	ANTALL
Antall barn 0–18 år	291
Antall ungdommer 18–23 år	35

Tabell 2 viser oversikt over antall barn og ungdommer i familiene teamet har fått henvendelser vedrørende. De 132 enkeltsakene inkluderer til sammen 291 barn (0-18 år) og 35 ungdommer (18-23 år).

Figur 2: Husholdningstype

Figur 2 viser oversikt over hvor mange av familiene teamet har vært i kontakt med som består av enslige forsørgere. Statistisk sett vet vi at enslige forsørgere, og særlige kvinner, har større risiko for lavinntekt².

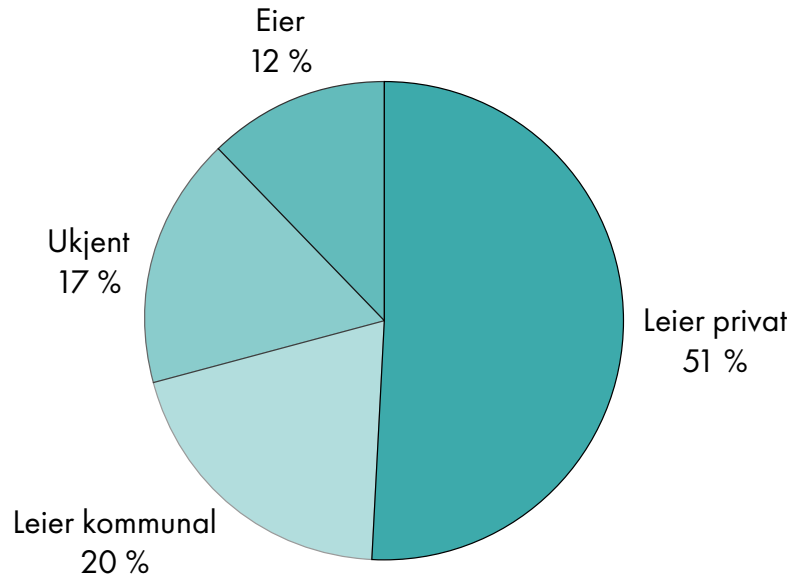
² [https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom/#/0602/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-husholdninger-med-lavinntekt-med-enslig-forsorger-\(2016\)](https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnefattigdom/#/0602/omfang-etter-husholdningstype#barn-i-husholdninger-med-lavinntekt-med-enslig-forsorger-(2016))

Rundt 60 % av familiene teamet er i kontakt består av foreldre som er enslige forsørgere. Statistisk sett har enslige forsørgere, og særlige kvinner, en større risiko for lavinntekt. Flere av familiene teamet er i kontakt med består av barnerike familier og 31 av familiene har fire eller flere barn.

Av de 132 familiene det ble gjort henvendelser på i 2019 var det vel 100 familier som ikke har norsk opprinnelse.

Figur 3: Bosituasjon

Flere av familiene som teamet har vært i kontakt med har også utfordringer med å skaffe en større og mere egnet bolig til en leiepris som er mulig å håndtere økonomisk. For familier med mer enn fire barn er teamets observasjon at dette kan være særlig utfordrende både fordi utleier kan være skeptisk til å leie ut til familier med mange barn, men også at det er utfordrende å finne store nok og egnede boliger.

Av de familiene teamet har hatt kontakt med i 2019 bor 12 % familiene i eid bolig. 51 % av familiene leier private boliger og 20 % leier kommunale boliger. Det kan indikere at barna i de familiene vi møter har en mer usikker bosituasjon enn mange andre barn. I alle typer av leieforhold er det ofte også knyttet en usikkerhet, da mange husleiekontrakter kun er for en begrenset periode.

En stabil bosituasjon preger familien positivt, vi ser at det er krevende for mange å bygge opp et nettverk. Når familien får mulighet for å bygge opp et nettverk i for eksempel samme skolekrets, dette er noe som kan gi mange positive ringvirkninger videre for både foreldre og barn.

ØKONOMISK SITUASJON

Av de familiene vi har møtt, i 2019, har ca. 40% mottatt økonomisk sosialhjelp, og ca. 40% har mottatt andre stønader fra det offentlige. Noen har en kombinasjon av arbeidsinntekt og stønader, da husstandens arbeidsinntekt ikke er tilstrekkelig til å dekke alle løpende utgifter. Økonomisk sosialhjelp skal være en midlertidig ytelse, men vi ser at mange av familiene har hatt økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt over flere år. Andelen langtidsmottakere har en nær sammenheng med manglende eller svak tilknytning til arbeidslivet og få opparbeidede trygderettigheter. Konsekvensen av dette blir tydelig når det blir behov for ekstra store innkjøp i familien. Familiene blir da avhengig av å søke om ekstra tilskudd til for eksempel møbler/hvitevarer, fritidsaktiviteter, vintertøy for barna, lege/tannlege. Vi vet ut fra forskning at konsekvensene av en slik usikker og ustabil inntektssituasjon over flere år er ekstra belastende for familiene og ikke minst for barn/unge. Det er vanskelig for familien å planlegge, da de ikke vet hvordan inntekten ser ut måned fra måned. En konsekvens av dette er blant annet at ferie og fritid blir vanskelig å planlegge og vi ser at mange av familiene som følge av dette blant annet må benytte seg av ferietilbud i regi frivillig sektor.

Vi møter også familier med stor gjeldsbyrde, der det ikke er inntekten i seg selv som er problemet, men utgiftene. Dessverre så kan ofte løsningen for familien bli å ta i bruk kredittkort for å løse en økonomisk krise på kort sikt. Gjennom dette kan den økonomiske situasjonen bli forverret, når lånet forfaller til betaling uten at familien har mulighet til nedbetaling. Vi ser derfor at behovet for å ta opp økonomi som et tema er viktig, også når for eksempel barneverntjenesten og helsetjenesten møter familiene. Her kan vi sammen i kommunen arbeide mer forebyggende, for å sikre at situasjonen i familiene ikke blir forverret.

Det er et stort behov for både praktisk økonomisk veiledning, og i noen saker så er det absolutt nødvendig med bistand fra gjeldsrådgiver. Vi møter også mange familier som i en periode har behov for mer omfattende hjelp, og da kan det å søke om økonomisk forvaltning (frivillig eller tvungen) hos NAV være et alternativ. Dette er ikke et lovpålagt tilbud, men en tjenesten som NAV/kommunen har hatt i mange år. Drammen kommune har i regi av NAV også et tilbud om kurs med tema økonomi/budsjett. Dette er et tilbud til alle innbyggerne i kommunen. Kompetanseteam Levekår har vært med på å implementere dette tilbudet i Drammen.

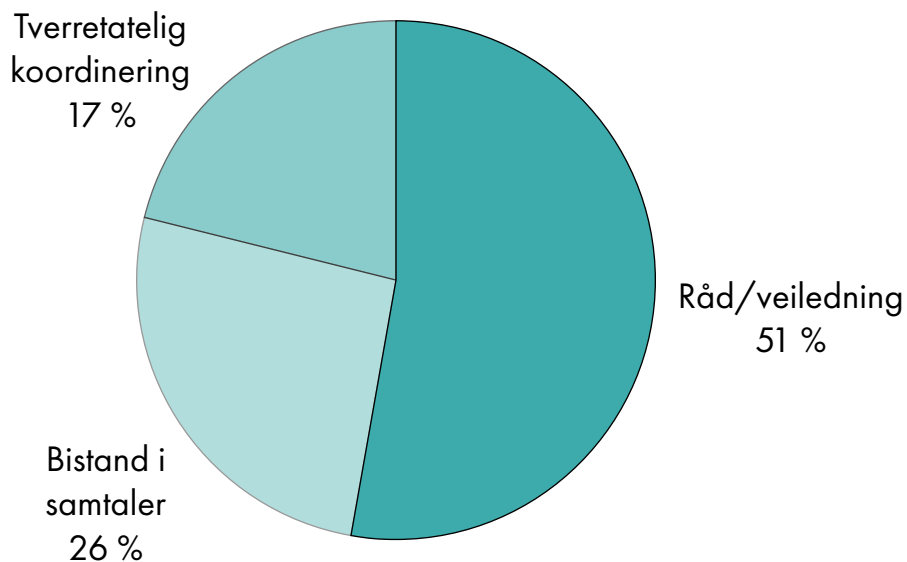
Av de familiene Kompetanseteam Levekår har vært i kontakt med i 2019 var det ca. 65% som ikke var i arbeid når vi fikk henvendelsen. Dette viser at det er et tydelig forhold mellom det å oppleve levekårsutfordringer og det å stå utenfor ordinært arbeidsliv.

2.2. BISTAND FRA KOMPETANSETEAM LEVEKÅR

Tabell 3: Antall nye henvendelser i enkeltsaker fordelt på type oppfølging fra teamet

TYPE BISTAND	ANTALL	PROSENT
TYPE Kun råd/veiledning til tjenesteapparatet	70	53
Bistand til kolleger i samtaler med familier	34	26
Tverretatlig koordinering	28	21
Totalt antall saker	132	100

Figur 4: Antall henvendelser i enkeltsaker fordelt på type oppfølging fra teamet

RÅD OG VEILEDNING

Tabell 3 viser oversikt over hvilken bistand teamet har gitt i de enkeltsakene teamet har blitt kontaktet om. I 53 prosent av sakene (70 enkeltsaker) har teamet kun gitt råd og veiledning til tjenesteapparatet uten ytterligere oppfølging av familien. Andelen saker hvor teamet kun har gitt råd og veiledning til tjenesteapparatet har økt fra 48 prosent i 2017 og 51% i 2018. Økningen kan sees i sammenheng med teamets utvikling til å bli et kompetanseteam, hvor teamet i større grad bistår som beslutningsstøtte for ansatte, heller enn å overta oppfølgingen av saken. Råd og veiledning til ansatte kan for eksempel være veiledning om kontakt med andre tjenester (for eksempel bekymringsmelding til barneverntjenesten, kontakt med bolig tjenesten, kontakt med veileder på NAV), aktivitetstilbud i kommune/frivillighet og rettigheter til ulike ytelser. Se 3.2. for mer informasjon om hva tjenestene har behov for veiledning på.

ARBEID I ENKELTSAKER

I de øvrige sakene (47 %) har Kompetanseteam Levekår hatt en mer operativ rolle, hvor teamet har jobbet direkte med familiene i samarbeid med ansatte i tjenesteapparatet som har oppfølging av familien. Bistand til familier skjer alltid etter samtykke fra familiene selv.

Bistand kan innebære:

- Samtale med familiene
- Hjemmebesøk
- Tverretattlig koordinering
- Miljøarbeideroppgaver

BISTAND I SAMTALE

Etter å ha drøftet en sak med ansatt i tjenesteapparatet, kan Kompetanseteam Levekår bistå i en samtale med familien. Samtalen kan foregå enten hjemme hos familien eller på et offentlig kontor. I samtalen kan teamet gi familien direkte råd og veiledning om ulike tilbud og tjenester i kommunen, samt opplyse om tilbud fra frivillig sektor. Et annet tema i samtaler med familier er foreldrenes opplevelse av hvordan familiens situasjon påvirker barna. Det er viktig å kartlegge familiens styrker og utfordringer på ulike livsområder, og vurderer sammen med familien om andre tjenester bør kobles på, samt legge en plan for en mest mulig helhetlig vei videre. Teamet er opptatt av at familien er med på å se på eget livsløp og at dette resulterer i mestring for alle involverte på sikt. I 26 % av sakene i 2019 bisto Kompetanseteam Levekår ansatte i samtaler med familien, uten ytterligere oppfølging av familien.

TVERRETATLIG KOORDINERING

Mange av familiene teamet møter har utfordringer på flere livsområder, og har behov for hjelp fra ulike deler av tjenesteapparatet. En viktig del av teamets jobb er å bistå familiene og/eller ansatte i tjenesteapparatet å koordinere nødvendige tjenester rundt familien. Den tverretattlige koordineringen innebærer at teamet etablerer kontakt med andre tjenester, som for eksempel barneverntjenesten, helsesykepleier, NAV, bolig tjenesten, introduksjonssenteret og fastlege. I mange tilfeller veileder og/eller bistår teamet også familiene med å søke om diverse tjenester, som gratis barnehageplass, AKS (aktivitetsskole) og andre kommunale tjenester. I de fleste sakene organiserer teamet tverrfaglige samarbeidsmøter med instanser som familien er i kontakt med. I 21 % av det totale antallet henvendelser innebar tverretattlig koordinering.

KOMPETANSETEAM LEVEKÅRS OPPGAVE ER Å KOMPLEMENTERE TJENESTENE, MEN OGSÅ Å LØFTE FAMILIENES BEHOV VIDERE TIL RETTE INSTANS

Hvilken type hjelp og hvor omfattende bistanden fra teamet er i den enkelte sak vurderes etter følgende kriterier:

- Familien må ha et ønske om, og motivasjon for å ta imot hjelp
- Hvorvidt og i hvilken grad familien allerede får oppfølging fra relevante tjenester, eventuelt frivillige organisasjoner
- Behov for tverretattlig koordinering
- Behov for praktisk bistand, for eksempel til å finne ny egnet bolig, fylle ut søknader, boveiledning, sette opp budsjett mm.

MODELL FOR INNSATS OG OPPFØLGING

Råd og veiledning til ansatte i tjenesteapparatet er den minst omfattende innsattstypen. Den gis i samtlige saker og henvendelser som teamet mottar. I andre enden av modellen finner man sakene som innebærer samtlige innsattsformer (råd og veiledning til tjenesteapparatet, bistand i samtaler med familien, tverretattlig koordinering, hjemmebesøk og evt miljøarbeider). Varigheten av bistand varierer utfra individuelle vurderinger.

Figur 5: Modell for innsats og oppfølging

I noen tilfeller ser vi et behov for å koordinere og avklare roller dersom mange instanser allerede er koblet på, før vi har første samtalen med familien. Dette gjøres alltid etter samtykke fra foreldrene.

2.3. HVEM TAR KONTAKT MED KOMPETANSETEAM LEVEKÅR?

Teamet har i 2019 noen flere henvendelser fra Senter for oppvekst enn NAV. 48 av henvendelsene kommer fra NAV (36,3 %), 59 av henvendelsene fra Senter for Oppvekst (44,7 %). 25 henvendelser kommer fra andre instanser (19 %). I april 2019 har teamet fått kontor plasser i Telthusgata 8, på Gamle Strømsø skole hvor Senter for oppvekst ble samlokalisert. Teamet har sittet der på faste dager. Dette kan ha bidratt til et økt antall henvendelser.

De henvendelsene teamet mottar fra Senter for oppvekst gjelder i stor grad familier som allerede er i kontakt med NAV. Dette gjenspeiler at målgruppen for teamets arbeid er familier som lever i en utsatt økonomisk situasjon eller i lavinntekt. Henvendelser teamet får fra NAV kan ofte handle om en bekymring for barnas situasjon og en kompleks situasjonen i familien som påvirker muligheten for å delta i aktivitet og arbeid. I noen saker råder Kompetanseteam Levekår veiledere på NAV til å ta kontakt med barneverntjenesten, enten gjennom å sende

bekymringsmelding eller å drøfte saken anonymt med barneverntjenesten for å få veiledning til videre håndtering av saken.

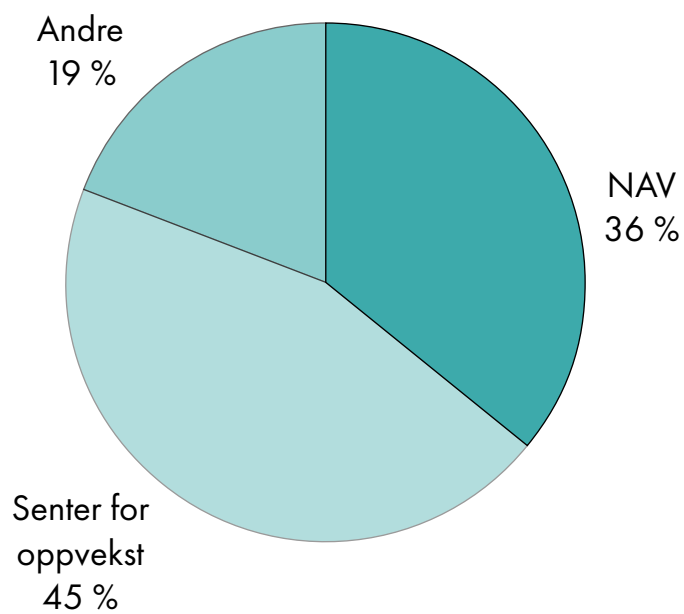
For å sikre at de ansatte i kommunen har god kjennskap til oss og benytter seg av vår kompetanse og tilbud må vi være ute å møte de ansatte, og ikke kun lederne, men viktigst av alt de som er i kontakt med familiene. Et positivt eksempel på dette som kan trekkes frem er da vi i 2018 deltok på personalmøte sammen de ansatte på helsestasjonene. Etter det har teamet hatt en økning i antall henvendelser fra nettopp denne faggruppen, både i 2018 og 2019.

Tabell 4: Hvem tar kontakt med teamet³?

HVEM HENVENDTE SEG?	ANTALL
NAV	48
Barneverntjenesten	24
Helsestasjon (inkl skolehelsetjenesten)	17
Familiehjelpen	8
Oppvekstteamet	5
Migrateam	2
PPT	2
Tjenester for funksjonshemmede	1
Barnehage	6
Kontor for tjenestetildeling	4
Personen selv	3
Psykisk helse og rus	2
Introduksjonssenteret	1
Familievernkontoret	2
Frivillige organisasjoner	2
Voksenopplæringen	2
Boligtjenesten	1
Skole	1
DPS	1

³ Fellet markert med grønt er Senter for oppvekst

Figur 6: Hvem tar kontakt med teamet?

HVA HANDLER HENVENDELSENE OM?

3.1. HVILKE UTFORDRINGER HAR FAMILIENE?

Kompetanseteam Levekår mottar henvendelser som omhandler familier med sammensatte utfordringer:

BOLIG

- Problemstillinger som går igjen er utfordringer med bolig. Noen av familiene teamet kommer i kontakt med har opparbeidet seg gjeld som følge av manglende husleiebetaling. Dette kan få alvorlige konsekvenser for familiene, som kan risikere å miste boligforholdet. I tillegg til ustabilitet når det gjelder bolig, kan dette også medføre at barna må bytte skolekrets. Vi ser ofte at ustabil betaling av husleie eller manglende betaling også fører til et utfordrende samarbeid med huseier.
- Noen av familiene teamet er i kontakt med ønsker å leie kommunal bolig, fordi de ikke klarer å skaffe bolig på det private leiemarkedet på egen hånd. Enkelte av disse familiene har mange barn, som gjør at de ikke klarer å finne en egnet bolig til en pris som de klarer å håndtere. For noen av familiene så er det psykiske og/eller fysiske helseutfordringer som gjør at de ikke er i stand til å finne egnet bolig på egenhånd.
- Enkelte av familiene Kompetanseteam Levekår bistår bor allerede i en kommunal bolig når teamet kommer i kontakt med familien. Enkelte av disse familiene ønsker å bytte til en større kommunal bolig, eller en kommunal bolig med en annen beliggenhet.
- Kompetanseteam Levekår erfarer at en del har urealistiske forventninger til kommunale boliger. Flere uttrykker at de ønsker å leie kommunal bolig fordi de tenker at det er stabilt og trygt, men kjenner ikke til at kommunal bolig er en midlertidig bolig, hvor familien i utgangspunktet kan bo i inntil 3 år. Samtidig kan det være ventetid på en egnet bolig, selv om familien har fått tilsagn på kommunal bolig. Det forventes at familien fortsetter å søke på det private markedet selv om det er levert inn en søknad eller gitt tilsagn om kommunal bolig.
- Kompetanseteam Levekår erfarer at det er vanskelig å bli økonomisk selvhjulpen med kommunal bolig, ettersom husleien ved kommunale boliger er høy i Drammen kommune.
- Flere av familiene teamet kommer i kontakt med bor svært trangt, men har utfordringer med å skaffe en større bolig til en leiepris som er mulig å håndtere økonomisk. Dette gjelder særlig familier med mange barn. Vi møter også familier som ønsker være selvhjulpen og derfor velger å bo i en mindre bolig nettopp for å kunne håndtere det økonomiske.

- Mange av familiene teamet bistår har bruk for enkel boveiledning, for eksempel kunnskap om behovet for å lufte ut regelmessig for å unngå sopp eller hvordan elektriske varmeapparater fungerer.
- En av kjerneoppgavene til miljøarbeider i Kompetanseteam Levekår er å bistå familiene med å bedre bosituasjonen. Dette kan for eksempel innebære praktisk bistand til søk på Finn.no etter aktuelle boliger sammen med familien, samt deltakelse på visninger. I flere tilfeller bistår teamet familiene med søknad om kommunal bolig, eller annet samarbeid og dialog med bolig tjenesten.

ØKONOMI

- Mange av familiene teamet kommer i kontakt med har disponeringsutfordringer og liten oversikt over egen økonomi. En del har opparbeidet seg gjeld i form av inkasso, forbrukslån og privat lån som de ikke klarer å betale eller håndtere. Flere av familiene teamet kommer i kontakt med uttrykker at de ikke vet hva de skal gjøre med gjelden. Det å få oversikt over egen økonomi kan være utfordrende når inntektene, for eksempel utbetaling av bostøtte, barnetrygd, overgangsstønad, bidrag og sosialhjelp, kommer inn på ulike datoer i løpet av en måned.
- Teamet tar i samtale med familien ofte opp viktigheten av å komme ut i arbeid- og/ eller arbeidsrettet aktivitet og hva som skal til for at den enkelte personen skal få/ta den muligheten. Er det behov for noen form av tilrettelegging og her samarbeider vi med NAV for å finne frem gode løsninger. Ofte kan det være hindringer som økonomi, bolig og tyngende omsorgsoppgaver i familien som vanskeliggjør veien ut i arbeidslivet. Her kan vi bidra med innspill for å gjøre den veien enklere. Her er det ofte behov for samarbeid på tvers av virksomheter for å få det til, et felles mål om selvhjulpenhet. Vi gjør familien oppmerksom på plikten til å samarbeide med NAV dersom man mottar ytelser fra NAV, allerede fra oppstart av samarbeidet med familiene. Dette fordi veien til økonomisk selvhjulpenhet, for mange, kan være inntektsgivende arbeid.

HELSE

- Felles for mange av familiene er psykiske og fysiske helseutfordringer. Mens noen har lettere psykiske helseplager, har andre tyngre psykiske lidelser. Mange står derfor utenfor arbeidslivet, og er avhengig av sosialhjelp. En stor del er under avklaring for å vurdere arbeidsevne og mottar ytelser fra NAV.

HUSHOLDNINGSTYPE

- Over halvparten av familiene teamet er i kontakt med består av enslige forsørgere. Vi vet at statistisk sett har enslige forsørgere, særlig kvinner, større risiko for lavinntekt. Flere av familiene teamet er i kontakt med består av barnerike familier (15 familier har 4 eller flere barn).

BARNES DELTAKELSE I FRITIDSAKTIVITETER

- Mange av barna i familiene teamet er i kontakt med deltar ikke i fritidsaktiviteter. Kompetanseteam Levekår erfarer at det er flere og sammensatte barrierer for deltakelse i aktiviteter. Foruten økonomi, kan det handle om transport og andre praktiske ting som hindrer deltakelse. For noen av familiene kan manglende deltakelse handle om mangel på informasjon om rimelige eller gratis tilbud. For andre familier kan det handle om at de prioriterer oppfølging av barna på andre områder, som skole.

SPRÅK OG LITEN KJENNSKAP TIL HJELPEAPPARATET

- De fleste familiene Kompetanseteam Levekår bistår har minoritetsbakgrunn. En del har språkutfordringer og liten kjennskap til hjelpeapparatet som gjør at det er vanskelig å forstå og følge opp vedtak og krav som stilles fra det offentlige hjelpeapparatet.
- Noen få har manglende oppholdstillatelse, som setter sterke begrensninger for deres rettigheter i Norge.

BEHOV FOR HJELP FRA FLERE INSTANSER

- Mange av familiene teamet møter har gått mange runder i hjelpeapparatet og må forholde seg til en rekke hjelpere i ulike instanser. Disse familiene har et stort behov for sømløse og velkoordinerte tjenester. Teamet erfarer at de aller fleste foreldre prioriterer barnas behov svært høyt. Det er imidlertid vanskelig å ta imot foreldreveiledning når de basale behovene som trygg bolig, mat og varme klær ikke er dekket. Vi ser at for mange er jobben for å bli selvhjulpne krevende, og at enkelte av familiene vil ha behov for oppfølging fra et velkoordinert hjelpeapparat i flere år. Kompetanseteam Levekår er opptatt av at teamet kan bistå familiene i en avgrenset periode, inntil relevant hjelpeapparat er koblet på. Teamet skal ikke dekke over behov og rettigheter som familiene kan ha fra det ordinære hjelpeapparatet.

3.2. HVA HAR TJENESTENE BEHOV FOR VEILEDNING PÅ?

I om lag halvparten av henvendelsene Kompetanseteamet mottar (53 %) gir teamet råd og veiledning til tjenesteapparatet uten ytterligere oppfølging av saken. Teamet erfarer at mange som tar kontakt har behov for veiledning når det gjelder:

TVERRETATLIG SAMHANDLING

- I samtlige saker Kompetanseteam Levekår blir kontaktet er det behov for tverretatlig samhandling for å gi god, helhetlig og samtidig hjelp til utsatte familier. Når det veiledes i enkeltsaker har Kompetanseteam Levekår fokus på å framsnakke andre tjenester og skape forståelse for ulike etaters ansvarsområde og virkemidler. Vi erfarer at det fremdeles er et behov for å skape forståelse for hvordan både NAV og Senter for oppvekst (særlig barneverntjenesten) jobber, samt viktigheten av samarbeid i enkeltsaker. I mange saker gir vi råd om hvilke instanser som bør involveres, for eksempel NAV, barneverntjenesten, Ungdomstorget, introduksjonscenteret, bolig-tjenesten eller andre. Erfaringene viser også at ikke alle er kjent med gode forebyggende lavterskeltilbud i kommunen, som for eksempel Oppvekstteamet og Familiehjelpen.

KARTLEGGING MED BARNE, - FAMILIE- OG LEVEKÅRSPERSPEKTIV

- Teamet bistår ansatte i tjenesteapparatet med å kartlegge familiens utfordringer og styrker, samt vurdere hva som kan være god hjelp til familien. Fokuset er på samtlige familiemedlemmer og på ulike livsområder som for eksempel arbeid, bolig, økonomi, helse, skole, barnehage, fritid, nettverk mm. Teamet har et spesielt blikk på barnas situasjon, både med tanke på deltakelse i aktivitet, barnehage/skole, nettverk, helse og omsorgssituasjon. Brukermedvirkning er svært viktig for at familiene opplever seg som sjef i eget liv og for at familiene på sikt skal kunne navigere i det kommunale og frivillige tilbudet i kommunen. Det er viktig at familiene opplever at de er med på å planlegge og drømme i eget livsløp. I 2019 har det vært en økning med saker hvor vi har jobbet tettere med både ungdommene i familiene og også med blant annet Ungdomstorget og ungdomsteamet på NAV.

YTELSER, RETTIGHETER OG REGELVERK

- Mange som henvender seg til teamet ønsker råd om hvilke ytelser og rettigheter familien har. Dette gjelder både generell veiledning om ulike ordninger, vilkår og regelverk, samt konkret i den enkelte sak dersom man har samtykke fra familien. I 2019 har vi fått flere henvendelser fra blant annet helsestasjoner som har hatt spørsmål vedrørende familier som ikke har rett til noen stønader her i Norge.

SYSTEMKUNNSKAP

- En del av de ansatte som tar kontakt har også behov for generell informasjon om NAV, tjenester til barn og unge, som for eksempel organisering og saksgang, eller informasjon om NAVs digitale verktøy og kanaler.

FRIVILLIG SEKTOR

- Mange av de ansatte som henvender seg ønsker informasjon om tilbud i regi av frivilligheten, som for eksempel, aktiviteter, ferietilbud, nettverksgrupper og leksehjelp. Det kan være utfordrende å ha en fullkommen oversikt over de mange tilbudene som finnes i byen og hvilke som er aktuelle for den konkrete familien man er i kontakt med.
- Teamet har over tid oppbygget et nært samarbeid med frivillig sektor. Vi ser at samarbeidet er nyttig også for frivillig sektor til å få et bedre kjennskap og samarbeid med kommunen. Fra frivillig sektor kan behovet være å få informasjon og innsikt i ulike tjenester og en veiledning på hvem de kan kontakte. Frivillig sektor har også en god etablert kontakt og samarbeid om deres tilbud med blant annet barneverntjenesten og knutepunktfunksjonen i kommunen som søker om midler via Bufdir. Det er et viktig kopleingspunkt for de sårbare familier at kommune og frivillighet jobber godt sammen.

BEKYMRING FOR BARNA

- En del som kontakter teamet har bekymringer rundt barnas situasjon, og drøfter hvorvidt de skal sende bekymringsmelding til barneverntjenesten og hvordan de kan snakke med foreldrene om bekymringene. Spørsmål kan også være hvordan man best mulig kan veilede og koble på andre kommunale eller frivillige tjenester som kan støtte familien videre.

3.3 CASE

Henvendelser som kommer til Kompetanseteam Levekår får ulikt forløp og innebærer ulik type innsats fra teamet, avhengig av blant annet sakens kompleksitet og hvilke tjenester familien allerede mottar hjelp fra. Vi vil her gi to eksempler på caser for å illustrere hvordan teamet jobber:

CASE 1: ENSLIG MOR MED 1 BARN

Helsesykepleier på helsestasjonen tar kontakt med Kompetanseteam Levekår.

Hun har hatt en samtale med en mor som har et nyfødt barn. Mor og barnefar er nylig gått fra hverandre. Mor er usikker i sin nye livssituasjon og har en del spørsmål angående økonomi og rettigheter. Helsesykepleier er usikker på hvordan hun best mulig kan gi mor råd og ber derfor om samtykke til å ta kontakt med kompetanseteamet per telefon.

Kompetanseteamet tilbyr å bli med i en samtale på helsestasjonen. I samtalen kartlegges det mer rundt mor og barnets situasjon når det gjelder bosituasjon, nettverk, arbeidssituasjon etter permisjon. Mor forteller at hun har et halvt år igjen å studere før hun er ferdig helsefagarbeider.

Mor har god digital kompetanse og klarer fint å nyttiggjøre seg av NAV sine digitale løsninger, hun blir derfor veiledet til å registrere seg hos NAV, søke overgangstønning og utvidet barnetrygd.

Mor får i tillegg invitasjon til kommunens økonomikurs «I Pluss» samt informasjon om og kontaktinformasjon til Barnas stasjon.

Oppfølgingen avsluttes etter et møte.

Helsesykepleier
tar kontakt

Samtale med mor og
helsesykepleier på
helsestasjonen med
grundig kartlegging
foretas.

Råd og veiledning
gis direkte til mor
i samtalen

Videre bistand fra
teamet er ikke nød-
vendig, helsesykepleier
kan ta kontakt igjen
ved behov.

CASE 2: ENSLIG FAR MED 3 BARN

Henvendelsen kommer fra barneverntjenesten.

Det gjelder en enslig far med to barn under 18 år, samt et barn over 18 år. Det er bekymring knyttet til økonomi og behovet for helhetlig oppfølging. Barneverntjenesten er inne med tiltak knyttet til barna.

Far har et fysisk handicap og har vanskeligheter med det norske språket. Han mottar økonomisk sosialhjelp, og det er stor usikkerhet knyttet til økonomi og hvilke rettigheter han har krav på.

Teamet har samtale med far og får kartlagt at han har søkt og fått innvilget AAP-arbeidsavklaringspenger i påvente av uføretrygd. Teamet bistår han slik at vedtak om økonomisk sosialhjelp blir fattet i påvente av utbetaling av AAP. Han opplever utfordringer med å sende meldekort og har fått hjelp av barna til å gjøre dette. Teamet bistår han med å få innvilget automatisk meldekort.

Det blir også kartlagt hva han har av andre tjenester fra kommunen; støttekontakt noen timer hver uke, TT-kort (tilrettelagt transport), og hjelp med renhold hjemme hver uke.

Far beskriver utfordringer i hjemmet og et behov for fysisk tilrettelegging. Teamet er i kontakt med kommunen for å undersøke muligheten for utbedringstilskudd og sikrer at det blir foretatt hjembesøk av ergoterapitjenesten. Teamet bistår han med kontakt med hjelpemiddelsentralen, for å sikre at hjelpemidlene kommer på plass

Når far blir innvilget uføretrygd, blir det avtalt felles møte med ny veileder på NAV, det gis råd/veiledning knyttet til økonomi og far skal nå være økonomisk selvhjulpent.

Situasjonen for barna, som har vært problematisk er nå bedre, og barneverntjenesten skal i nær fremtid avslutte oppfølgingen. Det eldste barnet har tatt fagbrev og fått 50% jobb.

Kompetanseteam Levekår følger opp far med en avsluttende samtale 6 måneder etter første kontakt. Hovedoppgavene har her vært koordinering og avklaring og underveis har det vært tydelig at det har vært viktig med en person for far å forholde seg til.

4

KOMPETANSE-
HEVING

Kompetanseteam Levekårs mandat er å bidra til økt kompetanse i tjenesteapparatet rundt tema levekårsutfordringer i helhetlig og tverrfaglig perspektiv. Dette kan være ved veiledning til tjenesteapparatet i enkeltsaker, gjennom å holde foredrag / kurs / workshops og ved å invitere inn relevante tjenester til å holde innlegg i virksomheter/avdelinger som møter de utsatte familiene på ulike måter.

4.1 EKSEMPLER PÅ KOMPETANSEHEVINGSTILTAK I 2019

- Presentasjon av erfaringene vi har gjort i 2018 for NAV og Senter for oppvekst
- Innlegg for barnehagestyrere og virksomhetsledere ved skolene i Drammen
- Innlegg på internseminar i regi av Integrerings - og fattigdomsutvalget i Drammen
- Innlegg med tema «Levekårsutsatte familier» for nyansatte på NAV Drammen, som en del av den obligatoriske opplæringen for nyansatte.
- Innlegg ved internseminar for NAV Drammens ansatte: «Vokse opp i verdens rikeste land med penger som inngangsbillett»
- Innlegg på alle avdelingenes fagverkstedene NAV med tema «Barne- og familieperspektivet»
- Innlegg på alle avdelinger i barneverntjenesten i Drammen med tema samarbeid Nav og barneverntjenesten
- Organisert opplæring i www.nav.no for samarbeidspartnere, slik at de bedre kan bistå familier i kontakten med NAV og eventuelt med søknader.
- Formidle relevante artikler og relevant informasjon til ansatte i Nav og Senter for oppvekst

4.2 SÆRLIGE SATSNINGSOMRÅDER

I årsrapport for 2018 fremhever vi at en av satsingsområdene for 2019 vil være kompetanseheving og veiledning inn mot skoler, barnehager og andre kommunale virksomheter. Ved å tilby kompetanseheving, råd og veiledning til barnehage og skolesektoren, var tanken at teamet skulle bidra til et styrket forbyggende perspektiv med mål om å nå de levekårsutsatte familiene på et tidligere tidspunkt. Vi vet at mange barn i de utsatte familiene bekymrer seg for foreldre sine og at barna fanger opp mye av det som foregår rundt foreldrene. Disse bekymringer påvirker hverdagen for barna og deres kapasitet til blant annet å utvikle seg faglig utfordres. *«De økonomiske, kulturelle og sosiale ressurser barn og unge har tilgang til gjennom sine foreldre legger grunnlaget for deres levekår her og nå, men kan også ha betydning for livssjanser og utviklingsmuligheter gjennom oppvekst og videre inn i voksenalivet.»*⁴

⁴ NOVA Rapport 11/18

I mai 2019 deltok teamet med en presentasjon for alle virksomhetsledere for skolene i Drammen kommune og på styremøte for alle barnehageledere. Det ble positivt tatt imot og bekreftet at det var et behov for teamets bistand. I etterkant kan vi se at det ikke har vært en vesentlig økning i antall henvendelser slik man hadde håpet. Teamet tror ikke dette har en sammenheng med at det ikke er et behov for den type bistand som teamet kan tilby, men heller at tilbudet ikke er blitt godt nok kjent for de som er i direkte kontakt med familiene, i dette tilfelle ansatte på avdelingene og kontaktlærere. Teamet ser at vi ikke har vært tilstrekkelig proaktive vedrørende skole/barnehagesamarbeidet høsten 2019. Årsak til dette er blant annet uklarhet i teamets mandat inn i ny kommune 2020. Kompetanseteam Levekår ønsker å bidra inn i et samarbeid med skoler og barnehager for å kunne bidra med råd og veiledning til de ansatte og bidra inn med å øke kompetansen i arbeidet med familier som er i målgruppen.

I forbindelse med kommunesammenslåingen har teamet, høsten 2019, hatt stort fokus på å opprette kontakt med og gjøre tjenesten kjent for NAV og barneverntjenesten i henholdsvis Nedre Eiker og Svelvik.

«BARNA FØRST» – ET PROSJEKT I DRAMMEN KOMMUNE, MELLOM BOLIGTJENESTEN OG NAV

Flere studier undersøker effekten av å være boligeier mot det å være leieboer for lavinntektshushold. Resultater av studiene viser at det å eie boligen sin medfører viktige økonomiske og sosiale fordeler inkludert økt velstand, bedre helse og livskvalitet.

Sosialhjelpsanalyser i Drammen kommune viser at mange av mottakene er enslige forsørgere. Etter en vurdering av mulige tiltak foreslo rådmannen å igangsette et målrettet arbeid, for å vurdere eierpotensialet og det å få hjelp til kjøp av egen bolig, der det er best. Mange familier som mottar sosialhjelp kan ha forholdsvis høye boutgifter i leid bolig. På bakgrunn av dette samt økte sosialhjelpsutgifter i Drammen, ble det i september 2019 startet et prosjekt, «Barna først», hvor målgruppen var enslige forsørgere som mottok økonomisk sosialhjelp.

Prosjektgruppa består av prosjektleder fra Rådmannens stab, to rådgivere fra Boligtjenesten, to rådgivere fra NAV og en rådgiver fra Kompetanseteam Levekår.

Målet med prosjektet:

- Reduserte sosialhjelpsutbetalinger
- Familiene skal unngå usikre boforhold og risikoen for mange flyttinger.
- Få mere forutsigbare boutgifter
- Sikre oppfølging mot en fremtidig inntektssituasjon, som gjør at foreldre kan dekke alle utgifter selv, inkludert avdrag
- Større motivasjon til å øke arbeidsinntektene

Rammer:

- Startlån, som kan løpe avdragsfritt i inntil 8 år
- Tilskudd til etablering til reduksjon av boutgifter og som risikodempende virkemiddel.
- Familien skal få nødvendig støtte og oppfølging for å sikre gode oppvekstvilkår for barn, kontroll over egen økonomi og samfunnsdeltakelse gjennom jobb og fritidsaktiviteter
- Kommunens investeringer i familien skal på sikt gi en fremtidig avkastning i form av mindre behov for kommunale tjenester, reduserte sosialhjelpsutgifter og økte skatteinntekter

5

VI LØFTER
ERFARINGENE
VIDERE

Gjennom arbeidet med enkeltsaker gjør teamets medlemmer seg erfaringer som er viktig å løfte videre oppover i systemet enten som innspill til planer, forslag til endringer/utbedring av interne rutiner i virksomheter eller som temaer til refleksjon. Enkelt sagt; det vi erfarer på individnivå løfter vi videre til systemnivå.

Teamet mottar også forespørsler fra ulike virksomheter om å fortelle om Drammen kommunes arbeid og erfaringer på konferanser og samlinger.

Eksempler på erfaringsdeling og systemarbeid i 2019:

- Organisert og gjennomført studiebesøk i samarbeid med fagsjef Karin Gustavsen, Oslo kommune, for delegasjon fra Ullensvang, Odda, Jondal og Voss kommune. Tema var tverrfaglig samarbeid i Drammen kommune for levekårsutsatte familier.
- Teamet ble intervjuet anonymt om sitt arbeid i forbindelse med utarbeidelse av en større, nasjonal rapport som omhandler temaet lavinntektsfamilier og deres hverdag.
- Intervjuet for å dele erfaringer i forbindelse med utarbeidelse av evalueringsrapporten for Fjell 2020.
- I oktober var teamet representert på Husbankens frokostseminar i Oslo for å fortelle om noe av det tverrfaglige arbeidet som gjøres for familier i vedvarende lavinntekt i Drammen.
- I desember holdt Barne- og familiedirektoratet sin kick-off for utarbeidelsen av en ny samarbeidsstrategi for barn og unge i lavinntektsfamilier, i Drammen. I den forbindelse ble teamet invitert inn sammen med Frelsesarmeens omsorgssenter og kommunens frivillighetskoordinator for å presentere gode eksempler fra Drammen. Vi fikk samtidig mulighet til å komme med innspill til den nye strategien som er forventet ferdigstilt høsten 2020.
- Arrangert workshop med fokus på hvordan man som ansatt i NAV og barnevern kan samarbeide best mulig for sårbare ungdom med barnevernserfaring. Dette etter innspill fra kontaktpersoner i barneverntjenesten.

MEDIEFOKUS

Kompetanseteam Levekår har ved flere anledninger i løpet av året blitt bedt om å uttale seg om teamets arbeid og kommunens fokus på de levekårsutsatte familiene, i ulike mediekkanaler. Gjennom hele 2019 har det vært mye skrevet om temaet både lokalt og nasjonalt og teamet ser det som en god mulighet til å være med på rette et enda større fokus på temaene ved å stille opp i media når det kommer forespørsler om dette.

6

OPPSUMMERING
OG VEIEN VIDERE

Gjennom vårt arbeide i 2019 har vi sett et stadig behov for koordinering av tjenester og behov for veiledning i enkeltsaker. Ved flere anledninger ser vi ofte at mange tjenester og personer er involvert i familier og arbeider med ulike tiltak og oppfølging, men at det mangler koordinering mellom de involverte tjenester. Dette er også noe som ofte blir etterspurt av den enkelte familien, da mange kan oppleve det som vanskelig og uoversiktlig å finne frem i systemet og å vite hvem som skal gjøre hva. Selv om det er stor vilje til samarbeid, kan det være avgjørende at noen synliggjør familiens utfordringer, setter disse på agendaen og koordinerer samarbeidet.

For å forenkle samarbeidet innad i kommunen så er vår vurdering at det er svært viktig at de ansatte i kommunen har god kunnskap om hvem som gjør hva og hvordan du kommer i kontakt med riktig tjeneste. Vi har sett at dette er spesielt viktig når det gjelder for samarbeidspartnere å komme i kontakt med for eksempel riktig veileder ved NAV eller kontaktperson i barnevernstjenesten. Vi ser at organiseringen i Nye Drammen med en politisk plattform som har som mål å sikre tjenester nær innbyggerne, ha en aktiv innbyggermedvirkning hvor det skal være enkelt å medvirke samt attraktive lokalsamfunn gjennom utvikling av de enkelte kommunedelenes kvaliteter, vil kunne gjøre dette samarbeidet enklere. De lokale knutepunktene/kommunedelene skal samlokalisere kommunale tjenester og være en arena for felles innsats og utvikling, medvirkning og i tillegg ha en attraktiv møteplass. Dette vil gi et godt utgangspunkt for godt tverrfaglig samarbeid rundt de utsatte familiene. Vi ser at kompetanseteamet kan bidra inn med våre erfaringer til dette arbeidet.

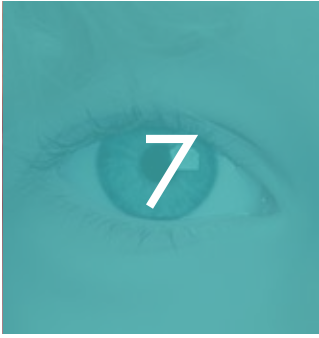
Kompetanseteam Levekår vil i den nye kommunen fortsette å opprettholde fokus på barn, unge- og familier som lever med ulike levekårsutfordringer. Dette kan skje gjennom veiledning i enkelt saker, workshops for ulike faggrupper med ulike temaer som for eksempel barne- og familieperspektiv, levekårsutfordringer og fokus på tverrfaglig, forebyggende arbeid. I tillegg kan deltakelse på ulike fagsamlinger, bistand inn i samtaler, på hjemmebesøk sammen med veileder/saksbehandler/kontaktpersoner som er i direkte kontakt med de utsatt familiene være aktuell innsats fra teamet.

Tall fra blant annet Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) viser at nesten hvert femte barn i Drammen vokser opp i en familie med lav inntekt. Flere kommunedeler i Drammen opplever en opphoping av levekårsproblematikk, og det er behov for å ta forebyggende grep. I Drammen skal vi være med på å løfte familiene, slik at de opplever mestring og at de er en ressurs for samfunnet.

Arbeidet skal bygge på de fire velferdspilarene; bolig, helse, arbeid og utdanning/kvalifisering med oppmerksomhet på tilhørighet, deltagelse og medvirkning.

Vi skal gjennom praktisk erfaring bidra til å formidle kunnskap og kompetanse til andre i kommunen, spesielt med fokus på et helhetlig perspektiv for de utsatte familiene.

VEDLEGG

MANDAT FOR KOMPETANSETEAM LEVEKÅR REVIDERT DESEMBER 2018

FORANKRING

Kompetanseteam Levekår er et tverretatlig team i Drammen kommune. Teamet består av ansatte fra Senter for oppvekst og NAV.

Medlemmene i teamet er underlagt ledelsen i egne virksomheter.

Kompetanseteam Levekår sitt arbeid er forankret i «Levekårsplan 2016-2019» (tiltak 9) og «Handlingsplan – Mangfold og inkludering 2016-2020» (tiltak 17). Teamets arbeid skal følge visjonen til «Læringsløp Drammen»: «Å løfte barn og unge til et høyere nivå enn levekårsindeks og foreldrenes utdanningsnivå skulle tilsi».

FORMÅL

Kompetanseteam Levekår skal bistå Drammen kommune i arbeidet med å forebygge barnefattigdom, hindre reproduksjon av økonomiske utfordringer og redusere de negative konsekvensene av å vokse opp i familier med vedvarende lavinntekt. Barn og unge skal ha mulighet til å realisere sitt fulle potensial uavhengig av foreldrenes sosioøkonomiske situasjon. Teamet skal styrke tjenestenes fokus på helhetlig oppfølging, levekårsperspektiv og barneperspektiv.

DEFENISJON

Teamets arbeid tar utgangspunkt i en relativ fattigdomsdefinisjon:

«En person er fattig dersom vedkommende mangler ressurser til å delta i samfunnets aktiviteter og å opprettholde den levestandarden som er vanlig i dette samfunnet» (Townsend 1979)

HELHETLIG OPPFØLGING

Med helhetlig oppfølging menes her:

- Koordinert tverretatlig innsats
- Omfatter samtlige familiemedlemmer i husholdet
- Tiltak rettes mot ulike livsområder

MÅLGRUPPE

Primær målgruppe for teamets innsats er

- Ansatte i Senter for oppvekst og NAV som kommer i kontakt med skal bistå levekårsutsatte barnefamilier.
- Levekårsutsatte barnefamilier som mottar bistand fra NAV og Senter for oppvekst.

Sekundær målgruppe for teamets innsats er

- Øvrige ansatte i Drammen kommune, frivillig sektor og øvrig tjenesteapparat i Drammen som skal bistå levekårsutsatte barnefamilier.

OPPGAVER

Kompetanseteam Levekår skal bistå ansatte i kommunen i enkeltsaker som omhandler levekår og utenforskap.

Medarbeidere i NAV, Senter for oppvekst og Drammen kommune forøvrig kan ta direkte kontakt med Kompetanseteam Levekår med forespørsel om bistand i enkeltsaker. Avhengig av sakens kompleksitet vurderer teamet hvilken type bistand det er behov for.

Bistand i enkeltsaker:

- Råd og veiledning til tjenesteapparatet i enkeltsaker
- Bistand til kolleger i brukermøter
- Koordinering av tjenester til familier
- Hjemmebesøk og samtaler med familier
- Midlertidig oppfølging fra miljøarbeider

Oppgaver på systemnivå:

- Bidra til kompetanseheving internt i egne virksomheter og i Drammen kommune for øvrig
- Bidra til å forbedre rammer og rutiner, for å sikre en helhetlig og samordnet innsats
- Bidra med innspill til det forebyggende arbeidet i kommunen, herunder gi innspill til kommunens strategier og planer
- Dokumentere erfaringer og bidra til kunnskapsutvikling gjennom teamets årsrapport
- Kompetanseteam Levekår kan bli tildelt ytterligere oppgaver.

SAMMENSETNING AV TEAMET

Det avsettes ressurser til Kompetanseteam Levekår på følgende måte:

- Senter for oppvekst er representert ved ett og et halvt årsverk
- NAV er representert ved to årsverk

PERSONVERN

Kompetanseteam Levekår bistår i saker etter samtykke fra familiene. Saker kan også drøftes anonymt med teamet.

All utveksling av personopplysninger må skje i henholdt til gjeldende rett, herunder spørsmål knyttet til taushetsplikt, avvergeplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett.

RAPPORTERING

Kompetanseteam Levekår utarbeider årlige rapporter. I årsrapporten skal det foretas en vurdering av arbeidet, inkludert veiledning i enkeltsaker og kompetansehevingstiltak. Årsrapporten skal godkjennes av avdelingsledere i Senter for Oppvekst og NAV.

Eksempel på samtykkeavtale som brukes i Kompetanseteam Levekår

SAMTYKKEAVTALE

Denne samtykkeavtalen gjelder oppfølging fra Kompetanseteam Levekår og andre aktuelle instanser.

Samtykket er inngått mellom:

_____ født: _____ og _____

født: _____ og koordinator _____

Samtykket er tidsavgrenset og gjelder for perioden _____

Vi/jeg er innforstått med at de som støtter og hjelper oss/meg må ha nødvendig informasjon om vår familie. Aktuell informasjon kan være knyttet til arbeid, utdanning, økonomi, bosituasjon, oppholdsstatus, fysisk og psykisk helse, fritidsdeltakelse eller annet. Vi/jeg samtykker til at det kan innhentes og deles informasjon om oss som er nødvendig for å gi et riktig hjelpetilbud.

Informasjon kan deles med følgende instanser/kontaktpersoner:

Navn:	Rolle:	Telefon:	Evt. begrensning i samtykket:

Vi/jeg samtykker til at nødvendige opplysninger kan deles med instanser/personer som er beskrevet i tabellen over. Hvis andre enn disse har behov for opplysninger skal det gis eget samtykke.

Vi/jeg samtykker til at koordinator/miljøarbeider i Kompetanseteam Levekår journalfører informasjon i NAVs kommunale fagsystem Socio.

Denne samtykkeavtalen er inngått _____ (dato) og gjelder for angitt tidsperiode.

KOMPETANSETEAM LEVEKÅR

Teamtelefon: 959 66 787

e-post: levekar@drmk.no